

Розірвання шлюбу в судовому порядку після набрання чинності Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану»

Згідно з положеннями законодавства розірвання шлюбу здійснюється відділами державної реєстрації актів цивільного стану та в судовому порядку.

До липня 2010 року розірвання шлюбу, здійснене за рішенням суду, підлягало реєстрації в відділі державної реєстрації актів цивільного стану (ДРАЦС) за заявою колишньої дружини або чоловіка. Але у зв'язку з прийняттям 1 липня 2010 року Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану», яким було внесено зміни до Сімейного кодексу України, цей порядок було змінено. Відповідно до перехідних положень вказаного закону рішення про розірвання шлюбу, прийняті судом до 27 липня 2010 року, підлягають реєстрації в органі ДРАЦС. Рішення ж суду про розірвання шлюбу, прийняті після 27 липня 2010 року, що набрали законної сили, є документами, що посвідчують факт розірвання шлюбу і додаткової реєстрації не потребують. Тому особам, шлюб між якими розірвано у судовому порядку після 27 липня 2010 року, свідоцтво про розірвання шлюбу не видається. Відповідне свідоцтво видається лише особам, які розривають шлюб у позасудовому порядку шляхом звернення до органів ДРАЦС.

Наведені зміни ґрунтуються на досвіді багатьох держав (Франція, Німеччина, Сполучені Штати Америки, Польща, Румунія, Естонія, Литва, Латвія, Білорусь, Узбекистан та інші).

У разі розірвання шлюбу судом шлюб припиняється у день набрання чинності рішенням суду про розірвання шлюбу. Рішення суду про розірвання шлюбу, яке набрало законної сили, надсилається судом до відділу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем ухвалення судового рішення для внесення відомостей до Державного реєстру актів цивільного стану громадян. В актовому записі про шлюб відділом державної реєстрації актів цивільного стану робиться відповідна відмітка про його розірвання.

Відмітка про розірвання шлюбу за рішенням суду також робиться в паспортах або паспортних документах осіб, шлюб між якими розірвано, у разі їх звернення до відділу державної реєстрації актів цивільного стану та пред'явленні рішення суду. У паспорті або паспортному документі зазначаються прізвище, ім'я, по батькові особи, з якою розірвано шлюб, повне найменування суду, яким ухвалено рішення, дата і номер рішення суду, прізвище після розірвання шлюбу.

Крім того важливо зазначити, що відповідно до ст. 113 СК України особа, яка змінила своє прізвище у зв'язку з реєстрацією шлюбу, має право після розірвання шлюбу надалі іменуватися цим прізвищем або відновити своє дошлюбне прізвище. Про цей факт обов'язково треба зазначити у позовній заяві або заявити під час судового розгляду справи.

Якщо особа, у паспорті або паспортному документі якої робиться відмітка про реєстрацію розірвання шлюбу або про розірвання шлюбу, змінила прізвище на дошлюбне, то на першій сторінці цих документів одночасно вказується, що у зв'язку зі зміною прізвища паспорт або паспортний документ підлягає обміну в місячний строк.

